

знаѣть да сричатъ и по нѣщо отъ нѣкой чюждъ языкъ, а ако ли знаѣть и да пошѣвать нѣколко въ черквѣ, това е доста и ные ся благодаримъ; нѣ ако земе чловѣкъ да сѣди за народа ни и да го цѣни по тыя училища и по тѣхно-то управленіе и успѣхы, могълъ бы и да ся наплаче.

Ные ся оплакваемы всякой часъ, че нѣмамы алжжевиришь, че ни не врьви добрѣ тръговія-та, нѣ това не може бы по-друго-яче, като не смы имали и нѣмамы ни едно *шръговско училище*, въ кое-то да ся изучвать млади-ти какъ по-добрѣ и по-опытно да си водять тръговиѣ-тѣ и да знаѣть какъ да си изнамиратъ новы и новы изворы за печалбѣ. Ако да попрѣсмѣтнемъ тукъ колко струва наука-та на 4—5 богаты кѣщи, кои-то пращатъ дѣтца-та си по чюждинѣ въ такывы училища, щемъ найдемъ, че тыя 4—5 кѣщи быхѣ могли да отворять у тѣхъ-си едно добро таково училище, а пакъ 10—12 такывы кѣщи не само гдѣ-то щяхѣ да въздвигнѣтъ най-добро таково училище, въ кое-то да ся изучвать добрѣ тѣхны-ты челяди и да гы имѣтъ прѣдъ очи-тѣ си, вмѣсто да гы пращатъ по чюждинѣ, гдѣ-то повечето отъ тѣхъ пропадѣтъ въ различни страсти и умиратъ безъ врѣмя, нѣ що е още по-добро, че на тоя начинъ тѣи освѣтъ дѣто щяхѣ да спестявать три пѣти отъ разноскы-ты, кои-то щяхѣ да прѣскать по тѣхъ на странѣ, нѣ и три пѣти по толкова быхѣ спечялвали като прикарвахѣ съ това странны дѣтца на наукѣ въ града си. Друго-яче сѣ Грьци-ти въ това отношеніе. Тѣ ся собирають по двѣ три кѣщи, земать си особенъ учитель, па не жялять ако му платяють повечко; ала пѣкъ и изучвать дѣтца-таси по-добрѣ и по-евтино отъ другы.

И *занаяшлѣйскы училища* нѣмамы, нито пакъ мыслимъ да гы добьемъ нѣкога, а безъ тѣхъ какъ-ли быхѣ могли да подигнѣтъ главѣ наши-ти занаяты у насъ? Ала за такывы училища трѣбва да имамы пръвѣ *реалны гимназиѣ*, въ кои-то да ся отвѣдятъ пръвѣ достойни и вѣщи хора за прѣподавачи въ такывы училища, а ные още незнаемъ яде ли ся шіе ли ся това нѣщо; па какъвъ напрѣдѣкъ и усъвршенствуваніе искамы въ наши-ты занаяты, кои-то вещь ны сѣ оставили, само ные още не можемъ да видимъ и да усѣтимъ това, а чыкамы за кога-то вещь ни примрѣ отъ гладъ, тогасъ да гы оставимъ. Нѣ ако рѣчемъ да гы оставимъ, на какво ли друго да ся охванемъ, като ни не стига пипе-то